

CENTRUM ANALIZ REGIONALNYCH
I LOKALNYCH

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2013

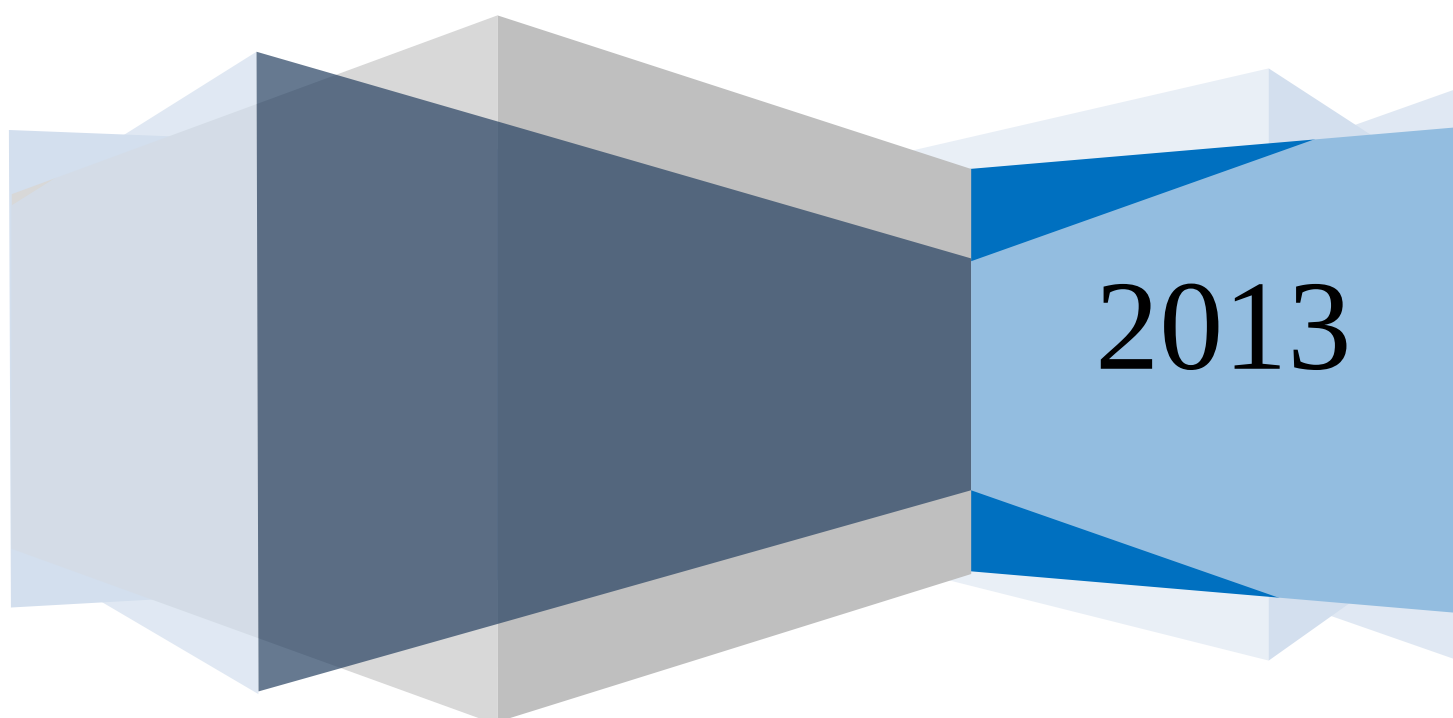
Województwo wielkopolskie

Dr hab. prof. SGH Hanna Godlewska-Majkowska

Dr Agnieszka Komor

Dr Patrycjusz Zarębski

Mgr Magdalena Typa

Warszawa, październik 2013

Wstęp

Niniejszy raport powstał w wyniku zastosowania wyników badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. SGH dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów, w celu możliwie jak najlepszego uchwycenia istotnych dla inwestora cech regionów, rozpatrywanych ogólnie oraz z punktu widzenia specyfiki działalności gospodarczej oraz wielkości inwestycji.

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej (PAI) oceniają walory lokalizacyjne regionów. W wersji uproszczonej są obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Są to wskaźniki PAI1 odnoszące się do całości gospodarki regionalnej/narodowej (PAI1_GN) oraz do wybranych sekcji: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - turystyki i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Oprócz tego są opracowane wskaźniki wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych tylko na tym poziomie województw lub makroregionów. Umożliwiają znacznie szerszy zakres kontekstu ocen ich atrakcyjności inwestycyjnej. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki (PAI2_C, PAI2_G, PAI2_I, PAI2_M).

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie współpracującego z Instytutem Przedsiębiorstwa Centrum Analiz Regionalnych i Lokalnych: www.caril.edu.pl, a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

1. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa wielkopolskiego

Województwo wielkopolskie jest jednym z najlepiej rozwiniętych gospodarczo województw w Polsce. Charakteryzuje się wysoką koncentracją kapitału zagranicznego zaangażowanego w Polsce oraz wysokimi nakładami inwestycyjnymi na 1 mieszkańca.

Głównymi atutami województwa są:

- równomierny rozwój gospodarczy przy znacznym stopniu uprzemysłowienia oraz wysokim poziomie technologicznym,
- wysoki potencjał kapitału ludzkiego, który jest kształtowany dzięki obecności w województwie najlepszych uczelni wyższych w Polsce (wg kategorii 1 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego) takich jak: Politechnika Poznańska, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Przyrodniczy,
- dobre połączenia komunikacyjne m.in. w postaci autostrady A2, która łączy Europę Zachodnią z Rosją i krajami wschodnimi oraz dobre połączenia lotnicze (lotnisko krajowe i międzynarodowe) oraz wodne (odrzańska trasa wodna),
- Poznań, jako jedno z najstarszych i największych miast Polski jest historyczną stolicą regionu wielkopolskiego, stanowi ważny ośrodek przemysłu, handlu, kultury, szkolnictwa wyższego i nauki oraz należy również do wiodących w Polsce miast pod względem ekonomicznym.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa wielkopolskiego

Wyszczególnienie	Województwo wielkopolskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2010 r. (zł/osoba)	38629	37096	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2012)	3462196	38533299	9%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2012 r. (osoby)	44203	484999	9,1%
Absolwenci szkół średnich w 2012 r. (osoby)	40493	421317	9,6%
Liczba pracujących w 2012 r. (osoby)	1350237	13911203	9,7%
Struktura pracujących w 2012 r.	sektor rolniczy 15,7% sektor przemysłowy 31,8% sektor usługowy 52,5%	sektor rolniczy 17,1% sektor przemysłowy 27,4% sektor usługowy 55,5%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2011 r. (mln zł)	6835,9	73704,4	9,3%

Kapitał spółek w 2011 r. (mln zł)	15988,8	194160,6	8,2%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie			
– SSE Kamiennogórska, podstrefa: m. Ostrów Wielkopolski – SSE Kostrzyńsko-Słubicka, podstrefa: gm. Buk, gm. Chodzież, gm. Krobia, gm. Nowy Tomyśl, gm. Przemęt, gm. Stęszew, gm. Swarzędz, gm. Wronki, m. Poznań – SSE Łódzka, podstrefa: gm. Nowe Skalmierzyce, gm. Opatówek, gm. Ostrzeszów, gm. Przykona, gm. Słupca, m. Kalisz, m. Koło, m. Turek – SSE Pomorska, podstrefa: m. Piła – SSE Wałbrzyska, podstrefa: gm. Jarocin, m. Kalisz, gm. Kościan, gm. Krotoszyn, m. Leszno, gm. Rawicz, gm. Śrem, gm. Września			
Wyróżniające oceny PAI _2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	Gospodarka narodowa klasa B Przemysł kapitałochłonny klasa B Przemysł pracochłonny klasa C Handel klasa C Turystyka klasa C Edukacja klasa B		
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Gospodarka narodowa klasa C Przemysł klasa C Handel klasa A		
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	Kalisz, Konin, Leszno, poznański, Poznań	
	Klasa B		
Gminy	Klasa A	Kępno (3), Ostrów Wielkopolski (1), Kalisz (1), Gniezno (1), Koło (1), Kleczew (3), Słupca (1), Turek (1), Przykona (2), Konin (1), Gostyń (3), Grodzisk Wielkopolski (3), Kościan (1), Leszno (1), Chodzież (1), Czarneków (1), Piła (1), Wągrowiec (1), Złotów (1), Luboń (1), Puszczykowo (1), Buk (3), Czerwonak (2), Dopiewo (2), Kleszczewo (2), Komorniki (2), Kórnik (3), Rokietnica (2), Suchy Las (2), Swarzędz (3), Tarnowo Podgórne (2), Środa Wielkopolska (3), Śrem (3), Poznań (1)	
	Klasa B	Jarocin (3), Baranów (2), Krotoszyn (3), Ostrzeszów (3), Łubowo (2), Kazimierz Biskupi (2), Powidz (2), Kościan (2), Międzychód (3), Nowy Tomyśl (3), Opalenica (3), Rawicz (3), Wolsztyn (3), Budzyń (2), Chodzież (2), Margonin (3), Ujście (3), Oborniki (3), Kostrzyn (3), Mosina (3), Murowana Goślina (3), Pobiedziska (3), Stęszew (3), Pniewy (3), Szamotuły (3)	

Źródło: opracowanie własne.

Województwo wielkopolskie dostarczyło w 2010 r. 9,3% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 38629 zł, przy średniej dla Polski 37096 zł. Wynik ten plasuje województwo na 4 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2010 wyniosła 169,5%, przy średniej dla Polski równej 168%. W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo niskim udziałem sektora usług 52,5% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 15,7% i 31,8% pracujących (GUS, BDR 2013).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2013 to 3462196 mieszkańców, co stanowiło 9% ludności Polski. W województwie wielkopolskim struktura wieku w roku 2012 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 19,4% osób, produkcyjny: 64,1% i poprodukcyjny: 16,5% (Polska analogicznie: 18,3%, 63,9% i 17,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2013 r. 9,5%, dla porównania w Polsce - 13%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2013 wyniosło 3435,1 zł, czyli 91,1% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 40 uczelni wyższych, w których kształci się 153tys. studentów, czyli 9,1% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 12,4% uczniów województwa, natomiast do techników 9,1%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 nie wymienia sektorów strategicznych natomiast proponuje tworzenie warunków dla działania przedsiębiorstw (branż, sektorów) czy instrumentów ich wsparcia. Strategia nie określa zachowań rynkowych podmiotów gospodarczych, a także nie formułuje celów, których realizacja wymaga rozwiązań makroekonomicznych, zmian legislacyjnych lub fiskalnych oraz nie określa celów i zadań w obszarach, które nie mogą podlegać skutecznej interwencji publicznej. Dotyczy to zwłaszcza sektorów i branż przemysłowych.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Kamiennogórska, podstrefa: m. Ostrów Wielkopolski,
- SSE Kostrzyńsko-Słubicka, podstrefa: gm. Buk, gm. Chodzież, gm. Krobia, gm. Nowy Tomyśl, gm. Przemęt, gm. Stęszew, gm. Swarzędz, gm. Wronki, m. Poznań,
- SSE Łódzka, podstrefa: gm. Nowe Skalmierzyce, gm. Opatówek, gm. Ostrzeszów, gm. Przykona, gm. Słupca, m. Kalisz, m. Koło, m. Turek,
- SSE Pomorska, podstrefa: m. Piła,
- SSE Wałbrzyska, podstrefa: gm. Jarocin, m. Kalisz, gm. Kościan, gm. Krotoszyn, m. Leszno, gm. Rawicz, gm. Śrem, gm. Września.

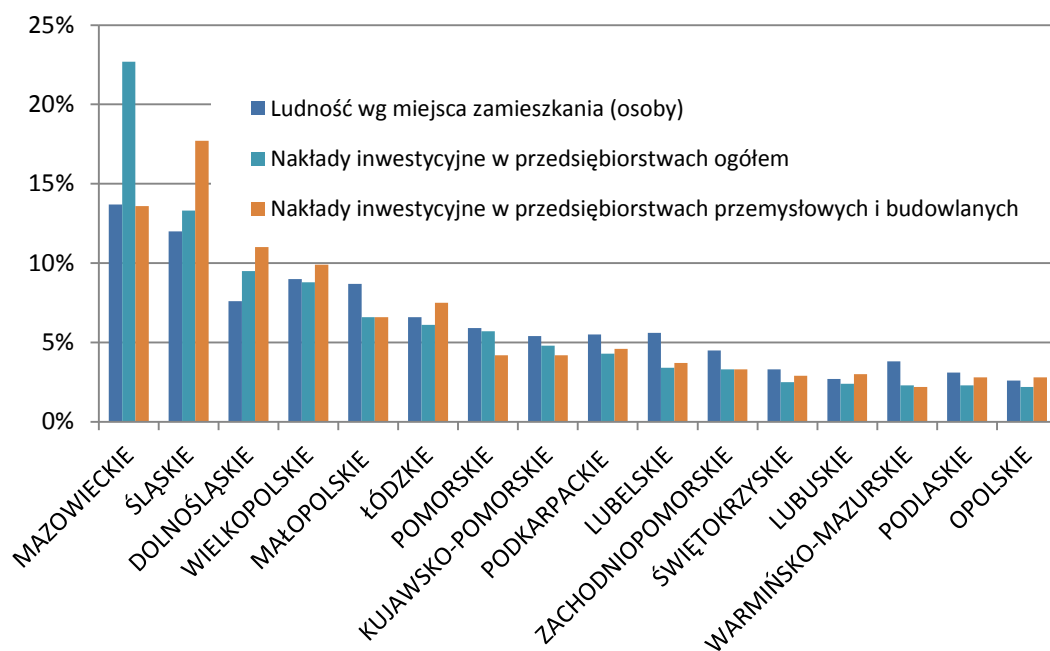
2. Pozycja województwa na mapie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i Unii Europejskiej

Województwo wielkopolskie charakteryzuje się wysoką ogólną atrakcyjnością inwestycyjną, o czym świadczy przyznanie województwu klasy B wg wskaźnika potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej PAI 2_GN. Region uzyskał także bardzo wysokie oceny potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla sekcji: przemysł kapitałochłonny (klasa B), przemysł pracochłonny (klasa C), handel i naprawy (klasa C), turystyka (klasa C), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (klasa C).¹

Atrakcyjność inwestycyjną można także określić na podstawie wskaźników rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), opartych na mikroklimatach takich jak: produktywność majątku trwałego, produktywność pracy, samofinansowanie JST oraz nakłady inwestycyjne. Region uzyskał ponadprzeciętne oceny wskaźników RAI dla gospodarki narodowej (klasa C), przemysłu (klasa C), a zdecydowanie najwyższą oceniono rzeczywistą atrakcyjność dla sekcji: handel i naprawy (klasa A).

Potencjalna i rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna znalazła odzwierciedlenie w decyzjach inwestorów odnośnie przepływów kapitału. Ukazuje to rysunek 1.

Rysunek 1. Struktura regionalna nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w 2011 roku na tle udziału w zaludnieniu (% wielkości krajowej)

Uwaga: są to najbardziej aktualne dane.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (data pobrania 13.11.2013)

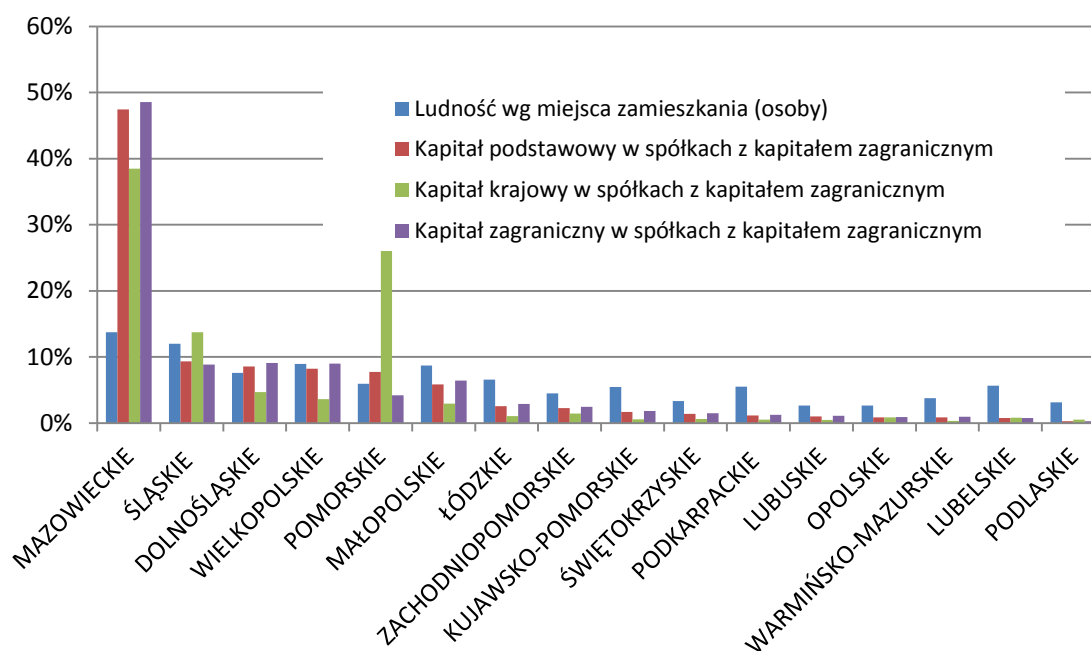
¹ Sekcja C - przemysł przetwórczy, sekcja G - handel i naprawy, sekcja I - hotele i restauracje, sekcja M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

Z Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie Instytutu Przedsiębiorstwa Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej - <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNOP/struktura/IP/publikacje>

Województwo wielkopolskie w roku 2011 zajęło czwarte miejsce w Polsce pod względem nakładów inwestycyjnych dokonywanych w przedsiębiorstwach (8,8% jego wartości we wszystkich województwach), podczas gdy udział województwa w zaludnieniu Polski był równy 9%. Udział regionu w wartości nakładów przedsiębiorstw był, więc adekwatny do potencjału ludnościowego. Z uwagi na specjalizację przemysłową regionu, udział ten był wyższy w przypadku przedsiębiorstw przemysłowych i budowlanych (9,9%).

Znaczny w porównaniu do innych województw potencjał ludnościowy nie znalazł należytego odzwierciedlenia w napływie bezpośrednich inwestycji zagranicznych – patrz rys. 2.

Rysunek 2. Struktura regionalna kapitału w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego w 2011 roku na tle udziału w zaludnieniu (% wielkości krajowej)

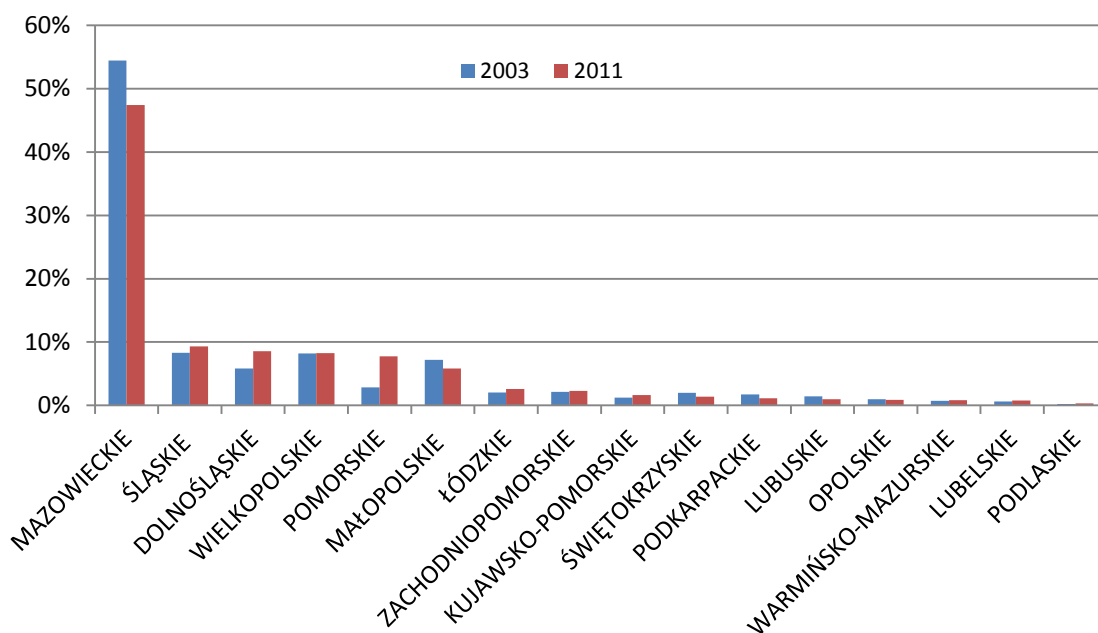

Uwaga: są to najbardziej aktualne dane.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (data pobrania 13.10.2013).

Na województwo wielkopolskie przypada 8,2% wartości kapitału podstawowego spółek z udziałem kapitału zagranicznego, z czego większość stanowi kapitał zagraniczny. Jest to trochę za mało wobec 9-procentowego udziału w zaludnieniu Polski. Zjawisko to dotyczy szczególnie kapitału krajowego (3,9%). W latach 2003-2011 województwo tylko nieznacznie podniosło swoją pozycję konkurencyjną na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych, gdyż w latach 2003 - 2011 udział Wielkopolski w wartości kapitału podstawowego spółek z udziałem zagranicznym wzrósł z 8,18% do 8,23% – por. rys. 3.

Rysunek 3. Pozycja konkurencyjna województw na rynku inwestycji z kapitałem zagranicznym wg wartości kapitału podstawowego spółek z udziałem kapitału zagranicznego w latach 2003 i 2011 (% wielkości krajowej)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, data pobrania 13.10.2013.

Szansą podwyższenia pozycji konkurencyjnej dla województwa wielkopolskiego może być staranne przygotowanie terenów inwestycyjnych, przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do posiadanych walorów lokalizacyjnych.

Województwo wielkopolskie jest rozpatrywane jako potencjalna lokalizacja na tle innych regionów europejskich. Biorąc pod uwagę czynnik innowacyjności, rynkowy oraz kapitału ludzkiego region ten można zaklasyfikować na 223 pozycji wśród 270 regionów szczebla NUTS2 w UE i przyznać klasę E – por. Tabela 2 w Aneksie.

Województwo ma przewagę konkurencyjną w zakresie kapitału ludzkiego, ocenionego na klasę A.

Jest bardziej atrakcyjne niż między innymi regiony: **włoskie**: Sardegna, Sicilia, Puglia, Basilicata, Calabria; **greckie**: Ionia Nisia, Ipeiros, Dytiki Ellada, Anatoliki Makedonia, Thraki, Sterea Ellada, Voreio Aigaio, Dytiki Makedonia, Peloponnisos; **francuskie**: Picardie, Poitou-Charentes; **portugalskie**: Algarve, Norte, Alentejo, Região Autónoma dos Açores i Centro (PT); **hiszpańskie**: Extremadura; **węgierskie**: Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld; Észak-Alföld; **słowackie**: Západné Slovensko, Stredné Slovensko, Východné Slovensko; **bulgarskie**: Severoiztochen, Severen tsentralen, Yugoiztochen, Yuzhen tsentralen oraz Severozapaden; **rumuńskie**: Vest, Nord-Vest, Centru, Sud-Est, Sud-Vest Oltenia, Nord-Est oraz Sud – Muntenia.

3. Zróźnicowanie wewnętrzne atrakcyjności inwestycyjnej województw

Powiaty

Do najbardziej atrakcyjnych powiatów województwa wielkopolskiego należy zaliczyć: Kalisz, Konin, Leszno, poznański, Poznań - patrz tab. 2.

Tabela 1. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna powiatów województwa wielkopolskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Poznań	0,360	A	A	A	A	A
Leszno	0,353	A	A	A	B	A
Konin	0,323	A	A	A	A	A
Powiat poznański	0,302	A	A	A	A	A
Kalisz	0,292	A	B	A	C	A
Powiat turecki	0,261	C	C	C	D	C
Powiat pilski	0,256	C	C	C	C	C
Powiat średzki	0,255	C	C	C	C	C
Powiat chodzieski	0,249	C	C	C	D	C
Powiat śremski	0,244	C	C	C	D	C
Powiat nowotomyski	0,243	C	C	C	C	D
Powiat grodziski	0,243	C	C	C	D	D

Źródło: opracowanie własne.

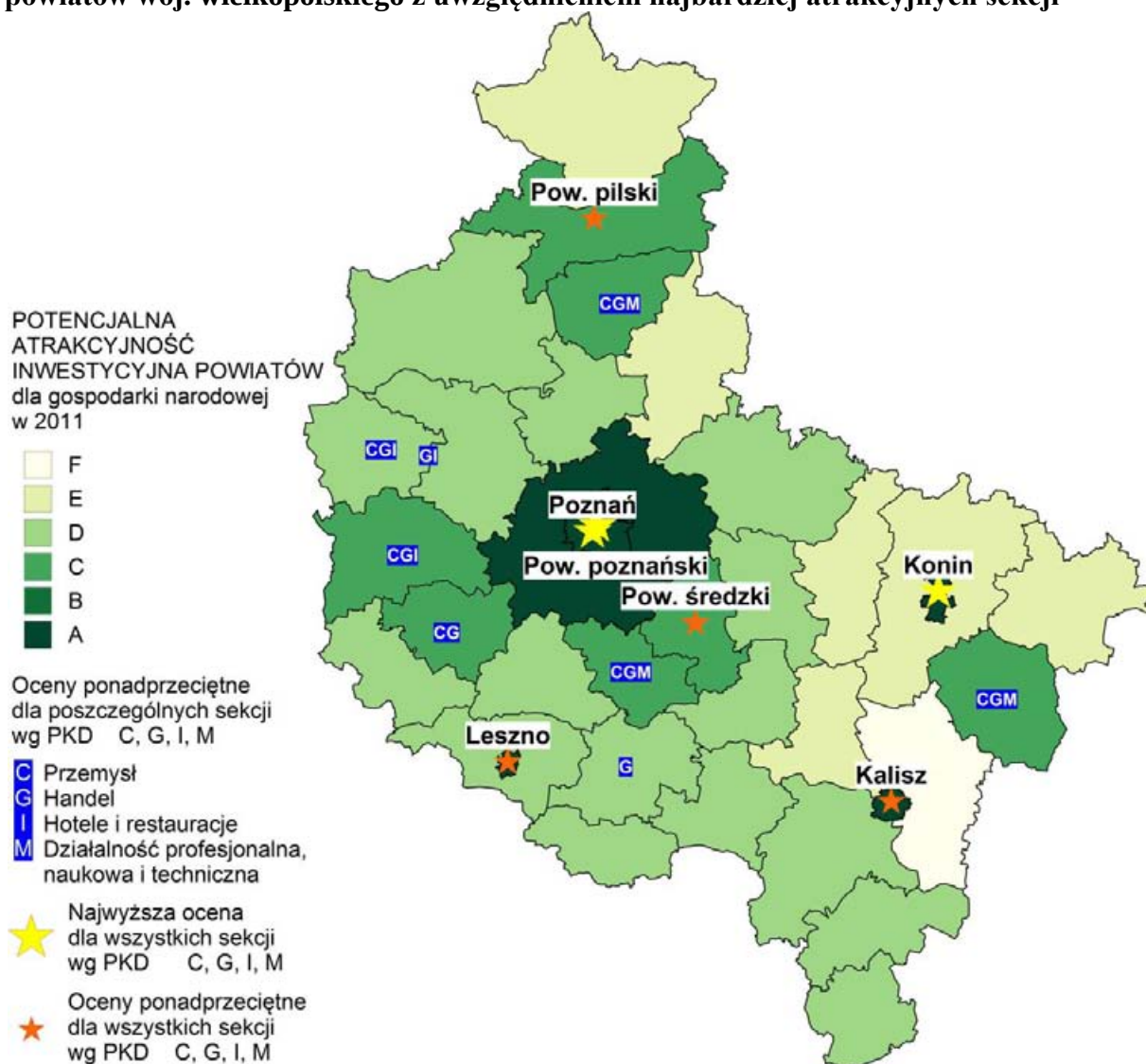
Wymienione powiaty poza powiatami tureckim, pilskim, średzkim, chodzieskim, śremskim Nowotomyskim, grodziskim charakteryzują się bardzo wysoką atrakcyjnością inwestycyjną. Na wyróżnienie zasługują powiaty grodzkie: Poznań, Leszno, Konin oraz powiat ziemski poznański z uwagi na uzyskanie przez te jednostki klasy A potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich analizowanych sekcji gospodarki narodowej.

W odniesieniu do poniższych sekcji należy wyróżnić dodatkowo następujące powiaty:

- turecki, pilski, średzki, chodzieski, śremski, nowotomyski, grodziski, międzychodzki (klasa C) dla sekcji C,
- turecki, pilski, średzki, chodzieski, śremski, nowotomyski, grodziski, międzychodzki, gostyński, szamotulski (klasa C) dla sekcji G,
- Kalisz, pilski, średzki, nowotomyski, międzychodzki, szamotulski (klasa C) dla sekcji I,
- turecki, pilski, średzki, chodzieski, śremski dla sekcji M.

Syntetyczną ocenę atrakcyjności inwestycyjnej powiatów województwa wielkopolskiego zawiera rysunek 3.

Rysunek 1. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. wielkopolskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

Źródło: opracowanie własne.

Gminy

Podobnie jak w przypadku powiatów, również atrakcyjność gmin wykazuje duże zróżnicowanie. Wśród najlepiej ocenionych znalazły się takie gminy jak: Kępno (3), Ostrów Wielkopolski (1), Kalisz (1), Gniezno (1), Koło (1), Kleczew (3), Słupca (1), Turek (1), Przykona (2), Konin (1), Gostyń (3), Grodzisk Wielkopolski (3), Kościan (1), Leszno (1), Chodzież (1), Czarnków (1), Piła (1), Wągrowiec (1), Złotów (1), Luboń (1), Puszczykowo (1), Buk (3), Czerwonak (2), Dopiewo (2), Kleszczewo (2), Komorniki (2), Kórnik (3), Rokietnica (2), Suchy Las (2), Swarzędz (3), Tarnowo Podgórne (2), Środa Wielkopolska (3), Śrem (3), Poznań (1). Znalazło to także odzwierciedlenie w ich wysokich ocenach (A lub B) dla wszystkich analizowanych sekcji - por. tabela 3.

Tabela 2 Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa wielkopolskiego w dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Tarnowo Podgórne (2)	0,276	A	A	A	A	A
Turek (1)	0,275	A	A	A	C	A
Leszno (1)	0,274	A	A	A	B	A
Poznań (1)	0,272	A	A	A	A	A
Czarnków (1)	0,270	A	A	A	A	A
Chodzież (1)	0,269	A	A	A	B	A
Luboń (1)	0,266	A	A	A	B	A
Suchy Las (2)	0,266	A	A	A	A	A
Kościan (1)	0,265	A	A	A	D	A
Konin (1)	0,260	A	A	A	A	A
Piła (1)	0,260	A	A	A	A	A
Komorniki (2)	0,257	A	A	A	A	A
Ostrów Wielkopolski (1)	0,252	A	A	A	C	A
Wągrowiec (1)	0,252	A	A	A	B	A
Gniezno (1)	0,245	A	A	A	C	A
Dopiewo (2)	0,245	A	A	A	B	A
Kalisz (1)	0,243	A	A	A	C	A
Słupca (1)	0,240	A	A	A	C	A
Puszczykowo (1)	0,238	A	A	A	A	A
Swarzędz (3)	0,236	A	A	A	B	A
Koło (1)	0,230	A	A	A	C	A
Kleszczewo (2)	0,230	A	A	A	B	A
Przykona (2)	0,229	A	A	A	A	C
Kępno (3)	0,229	A	A	A	B	A
Złotów (1)	0,229	A	A	A	C	A
Czerwonak (2)	0,228	A	A	A	A	A
Rokietnica (2)	0,227	A	A	A	B	A
Buk (3)	0,226	A	A	B	C	A
Śrem (3)	0,226	A	A	A	B	A
Kleczew (3)	0,225	A	A	A	B	B
Kórnik (3)	0,224	A	A	A	A	A
Środa Wielkopolska (3)	0,224	A	A	A	C	A
Gostyń (3)	0,222	A	A	A	B	A
Grodzisk Wielkopolski (3)	0,219	A	A	B	B	B

(1) – gmina miejska, (2) – gmina wiejska, (3) – gmina wiejsko-miejska

Źródło: opracowanie własne.

Atrakcyjne gminy to także gminy zaliczone do klasy B wg wskaźnika PAI1_GN, takie jak: Jarocin (3), Baranów (2), Krotoszyn (3), Ostrzeszów (3), Łubowo (2), Kazimierz Biskupi (2), Powidz (2), Kościan (2), Międzybóże (3), Nowy Tomyśl (3), Opalenica (3), Rawicz (3), Wolsztyn (3), Budzyń (2), Chodzież (2), Margonin (3), Ujście (3), Oborniki (3), Kostrzyn (3), Mosina (3), Murowana Goślina (3), Pobiedziska (3), Stęszew (3), Pniewy (3), Szamotuły (3).

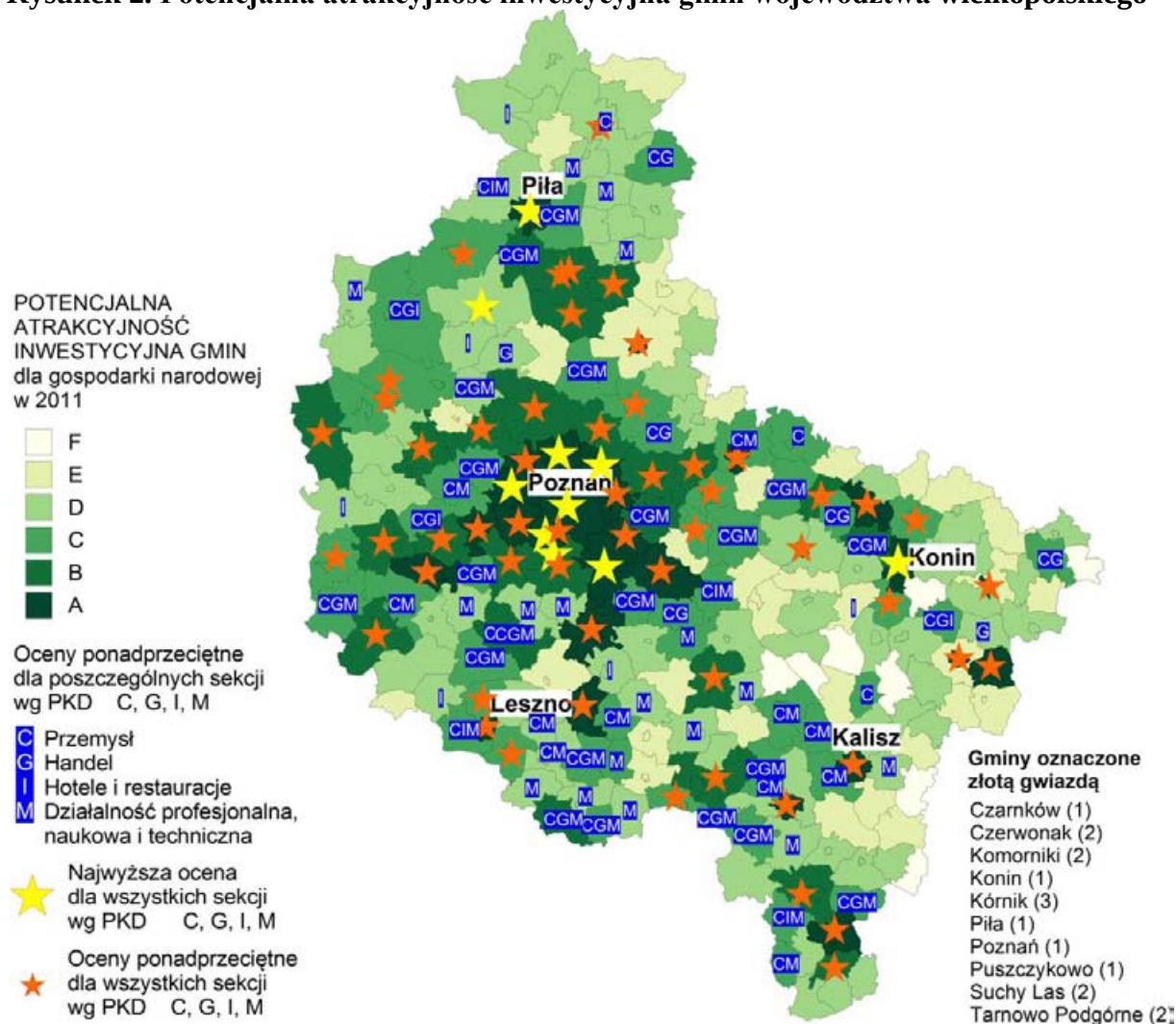
Również i tę grupę gmin cechuje uniwersalność walorów lokalizacyjnych, dzięki czemu są atrakcyjne dla ogółu rozpatrywanych rodzajów działalności.

Cecha ta nie występuje natomiast we wszystkich gminach zaliczonych do klasy C. Warunek ten spełniły tylko gminy: Czarna Białostocka (3), Brańsk (1), Mońki (3) – patrz tablica 3 w aneksie.

W odniesieniu do poszczególnych sekcji oprócz już wcześniej wymienionych należy wyróżnić następujące gminy klasy C:

- Stawiszyn (3), Perzów (2), Sulmierzyce (1), Zduny (3), Nowe Skalmierzyce (3), Odolanów (3), Ostrów Wielkopolski (2), Raszków (3), Doruchów (2), Kobyla Góra (2), Gołuchów (2), Pleszew (3), Czarniejewo (3), Gniezno (2), Kiszewo (2), Łubowo (2), Trzemeszno (3), Witkowo (3), Kłodawa (3), Stare Miasto (2), Ślesin (3), Ostrowite (2), Władysławów (2), Miłosław (3), Nekla (3), Września (3), Krobia (3), Piaski (2), Poniec (3), Granowo (2), Rakoniewice (3), Śmigiel (3), Krzemieniewo (2), Lipno (2), Rydzyna (3), Święciechowa (2), Sieraków (3), Kuślin (2), Zbąszyń (3), Pakosław (2), Siedlec (2), Trzcianka (3), Kaczory (2), Łobżenica (3), Szydłowo (2), Skoki (3), Złotów (2), Rogoźno (3), Obrzycko (1), Duszniki (2), Kaźmierz (2), Wronki (3), Krzykosy (2), Zaniemyśl (2) - dla sekcji C,
- Sulmierzyce (1), Zduny (3), Odolanów (3), Raszków (3), Czarniejewo (3), Kiszewo (2), Witkowo (3), Kłodawa (3), Kazimierz Biskupi (2), Stare Miasto (2), Ślesin (3), Ostrowite (2), Brudzew (2), Nekla (3), Września (3), Krobia (3), Granowo (2), Śmigiel (3), Lipno (2), Rydzyna (3), Sieraków (3), Kuślin (2), Opalenica (3), Zbąszyń (3), Pakosław (2), Siedlec (2), Budzyń (2), Połajewo (2), Trzcianka (3), Wieleń (3), Kaczory (2), Łobżenica (3), Ujście (3), Skoki (3), Rogoźno (3), Kostrzyn (3), Stęszew (3), Obrzycko (1), Kaźmierz (2), Wronki (3), Krzykosy (2), Zaniemyśl (2) - dla sekcji G,
- Jarocin (3), Baranów (2), Krotoszyn (3), Ostrów Wielkopolski (1), Kobyla Góra (2), Kalisz (1), Gniezno (1), Czarniejewo (3), Łubowo (2), Koło (1), Rzgów (2), Stare Miasto (2), Słupca (1), Turek (1), Władysławów (2), Nekla (3), Lipno (2), Rydzyna (3), Święciechowa (2), Włoszakowice (2), Międzybóże (3), Kuślin (2), Opalenica (3), Wolsztyn (3), Margonin (3), Lubasz (2), Szydłowo (2), Skoki (3), Złotów (1), Jastrowie (3), Buk (3), Stęszew (3), Szamotuły (3), Środa Wielkopolska (3), Dolsk (3) - dla sekcji I,
- Kotlin (2), Opatówek (2), Baranów (2), Perzów (2), Sulmierzyce (1), Koźmin Wielkopolski (3), Nowe Skalmierzyce (3), Odolanów (3), Ostrów Wielkopolski (2), Przygodzice (2), Raszków (3), Doruchów (2), Kobyla Góra (2), Gołuchów (2), Pleszew (3), Czarniejewo (3), Gniezno (2), Witkowo (3), Stare Miasto (2), Ślesin (3), Powidz (2), Przykona (2), Miłosław (3), Nekla (3), Borek Wielkopolski (3), Krobia (3), Pępowo (2), Piaski (2), Poniec (3), Kamieniec (2), Rakoniewice (3), Czempin (3), Śmigiel (3), Krzemieniewo (2), Lipno (2), Rydzyna (3), Święciechowa (2), Sieraków (3), Zbąszyń (3), Bojanowo (3), Jutrosin (3), Miejska Górka (3), Pakosław (2), Siedlec (2), Chodzież (2), Szamocin (3), Krzyż Wielkopolski (3), Szydłowo (2), Wysoka (3), Skoki (3), Krajenka (3), Rogoźno (3), Obrzycko (1), Duszniki (2), Kaźmierz (2), Wronki (3), Nowe Miasto nad Wartą (2), Brodnica (2) - dla sekcji M.

Syntetyczną ocenę atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa wielkopolskiego zawiera rysunek 4.

Rysunek 2. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne.

4. Wsparcie instytucjonalne inwestora i przedsiębiorcy w województwie

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw. Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. następujące podmioty:

- izby gospodarcze: Polska Izba Gospodarcza Importerów Eksporterów i Kooperacji w Poznaniu, Wielkopolska Izba Przemysłowo – Handlowa w Poznaniu, Wielkopolska Izba Budownictwa w Poznaniu, Wielkopolska Izba Turystyczna w Poznaniu, Wielkopolska Izba Rzemieślnicza w Poznaniu, Izba Przemysłowo-Handlowa Południowej Wielkopolski w Ostrowie Wielkopolskim, Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz w Poznaniu, Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego w Poznaniu, Polska Izba Przemysłu Targowego w Poznaniu, Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu, Regionalna Wielkopolska Izba Rolno – Przemysłowa w Poznaniu, Wielkopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa w Poznaniu, Izba Gospodarcza Północnej Wielkopolski w Pile, Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów w Poznaniu,
- stowarzyszenia (w tym centra biznesu): Wielkopolski Związek Pracodawców Prywatnych im. Cyryła Ratajskiego w Poznaniu, Wielkopolskie Zrzeszenie Handlu i Usług w Poznaniu, Stowarzyszenie „Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości” Inkubator Przedsiębiorczości, Wielkopolskie Zrzeszenie Plantatorów Chmielu w Nowym Tomyślu,
- inkubatory przedsiębiorczości: Zespół Inkubatorów Wysokich Technologii Poznańskiego Parku Naukowo – Technologicznego Fundacji UAM, InQbator Technologiczny Poznańskiego Parku Naukowo – Technologicznego Fundacji UAM, Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości w Kaliszu, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu,
- Parki (technologiczne, naukowo-badawcze, przemysłowe): Poznański Park Naukowo – Technologiczny Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznański Park Technologiczny – Przemysłowy, Park Naukowo – Technologiczny Eureka Technology Park Sp. z o.o. Dąbrowa k/Poznań, Nickel Technology Park Poznań Sp. z o.o., Park Przemysłowy LUVENA Sp. z o.o. w Luboniu,
- ośrodki doradztwa (w tym: doradztwa personalnego, rolniczego): Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu,
- instytucje finansowe (fundusze poręczeniowe i gwarancyjne): Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego S.A. w Poznaniu, Polska Fundacja Przedsiębiorczości (oddziały: Poznań, Piła, Leszno),
- inne: Centrum Innowacji, Rozwoju i Transferu Technologii Politechniki Poznańskiej, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o. w Poznaniu, Agencja Rozwoju Regionalnego w Koninie, Agencja Rozwoju Północnej Wielkopolski w Pile, Wielkopolski Klub Techniki i Racjonalizacji w Poznaniu, Cech Rzemiosł Różnych w Pile, Cech Rzemiosł Różnych w Kościanie, Cech Rzemiosł Metalowych, Elektrotechnicznych i Motoryzacyjnych w Poznaniu.

Polska Izba Gospodarcza Importerów, Eksporterów i Kooperacji w Poznaniu. Izba wspiera rozwój MŚP poprzez realizację usług informacyjnych, szkoleniowych i doradczych. Oferta usług doradczych proinnowacyjnych obejmuje m.in. poszukiwanie partnerów gospodarczych (przygotowanie informacji na temat wybranych rynków zagranicznych, możliwości wejścia na dany rynek oraz określenie grupy potencjalnych kontrahentów firmy); audyty technologiczne; transfer technologii (przygotowanie oferty lub zapytania o technologię, przegląd profili dostawców/odbiorców technologii i nawiązanie kontaktu, doradztwo w zakresie przygotowania treści umowy oraz we wdrażaniu technologii, monitorowanie wdrażania technologii); doradztwo w zakresie finansowania inicjatyw klastrowych i klastrów oraz opracowania wizji, strategii rozwoju i działań dla klastra; kojarzenie biznesu i nauki (diagnoza możliwości współpracy i organizacja spotkań z potencjalnymi kontrahentami); audyt eksportowy. Ponadto Izba oferuje usługi informacyjne m.in. w zakresie podejmowania i wykonywania oraz rezygnacji z prowadzenia działalności gospodarczej, możliwości uzyskania wsparcia na realizację projektów ze środków publicznych. Oferta obejmuje ponadto usługi doradcze w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania, w zakresie wspierania rozwoju eksportu (przygotowanie planu rozwoju eksportu, doradztwo przy wchodzeniu na rynki zagraniczne, finansowanie działalności eksportowej) oraz usługi doradcze dla nowych przedsiębiorców (wybór formy prawnej, przygotowanie biznes planu). Usługi szkoleniowe dotyczą m.in. rozpoczynania działalności gospodarczej, zagadnień związanych z rozwojem firmy (np. pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania, w tym ze środków UE, strategia rozwoju firmy w oparciu o fundusze UE, podejmowanie i rozwijanie działalności eksportowej), rozwoju umiejętności miękkich (np. komunikacja, sprzedaż i obsługa klienta, negocjacje, budowanie i zarządzanie zespołami, zarządzanie zmianą, prezentacje i wystąpienia publiczne, itp.). Izba zajmuje się również obsługą inwestorów zagranicznych, w tym oferuje m.in.: doradztwo w zakresie wyboru właściwej formy prawnej, pomoc w rejestracji firmy, wybór lokalizacji prowadzenia działalności, organizację spotkań z przedstawicielami samorządów, właścicielami terenów, ekspertami w różnych dziedzinach (prawo, podatki, rekrutacja). (<http://www.pcc.org.pl/>, 08.11.2013.).

Wielkopolski Związek Pracodawców Prywatnych im. Cyryła Ratajskiego w Poznaniu. Celem WZPP jest ochrona praw i interesów zrzeszonych członków wobec związków zawodowych pracowników, organów władzy i administracji państwowej oraz organów samorządu terytorialnego. Oferta Związku obejmuje m.in.: usługi doradcze (istnieje również możliwość zadawania pytań poprzez przesłanie ich na adres email), coaching dla członków zarządu i kadry kierowniczej przedsiębiorstw, organizację cyklicznych imprez i spotkań. Przykłady tego typu spotkań to: cykl spotkań „Move up” prezentuje przykłady innowacyjnych i udanych koncepcji biznesowych z terenu województwa wielkopolskiego (prezentowane przykłady dotyczą małych i średnich przedsiębiorstw i są omawiane bezpośrednio przez ich twórców / założycieli); cykl „Dni Informacyjnych” służy prezentacji własnej oferty biznesowej, cykl seminariów przedsiębiorców ma na celu przekazanie informacji w zakresie pozyskiwania dotacji unijnych na rozwój. W ramach współpracy z WZPP istnieje możliwość skorzystania z kilku ścieżek wsparcia (dla Start up’ów, dla Przedstawicieli MMSP, dla Wytrawnych Przedsiębiorców oraz dla Naukowców w Biznesie), czyli pakietów usług dla poszczególnych grup podmiotów. (<http://www.wzpp.org.pl/>, 08.11.2013.).

Poznański Park Naukowo – Technologiczny Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Oferta PPNT obejmuje wynajem powierzchni biurowych, szkoleniowych, konferencyjnych oraz laboratoryjnych. Istnieje możliwość skorzystania z usługi Wirtualnego biura oraz z usługi organizacji konferencji i seminariów naukowych, spotkań, zjazdów

i innych wydarzeń. W strukturze Parku działają Centra Badawcze PPNT, które świadczą usługi dla przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego i organów administracji publicznej oraz naukowców. Są to: analizy, oznaczenia, opracowania technologii, ekspertyzy, konsultacje, doradztwo, szkolenia, badania kontraktowe, współpraca badawcza. Zakres działań realizowanych przez Centra Badawcze obejmuje następujące dyscypliny: archeologia, geologia, fizyka, psychologia, socjologia, ekonomia, gospodarka przestrzenna, prawo, zagadnienia organizacyjne, PR i marketing dla instytucji, gmin, lingwistyka, gospodarka odpadami, środowisko naturalne. Kolejnym działem Parku jest Centrum Wspierania Innowacji, którego celem jest świadczenie zintegrowanych usług wspierających działalność gospodarczą i innowacje. Centrum oferuje m.in.: indywidualne konsultacje (na temat poszczególnych etapów procesu transferu technologii, źródła finansowania innowacji, aspekty prawne), kojarzenie partnerów do współpracy, audyt technologiczny, opinie o innowacyjności technologii, analizy strategiczne przedsiębiorstw (dotyczące nowych produktów i branż, ocena innowacyjnego pomysłu, ocena pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa, segmentacja rynku). W ramach Parku działa **InQbator Technologiczny**, który wspiera funkcjonowanie nowo powstałych, innowacyjnych firm. Ponadto w strukturze Parku funkcjonuje **Zespół Inkubatorów Wysokich Technologii**, stanowiący kompleks laboratoryjno-biurowy dla innowacyjnych firm i oferujący przyjazne środowisko dla rozwoju nowych technologii. Oprócz nowoczesnej infrastruktury przedsiębiorstwa mają dostęp do pakietu usług badawczych, proinnowacyjnych oraz okołobiznesowych wspierających ich rozwój (doradztwo, szkolenia, promocja itp.). Na terenie Parku funkcjonuje również przedszkole. (www.ppnt.poznan.pl/, 08.11.2013.).

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu. WODR w Poznaniu prowadzi doradztwo rolnicze, które obejmuje działania w obszarze rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich, rynku rolnego oraz wiejskiego gospodarstwa domowego. Działania te mają na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych. Ośrodek przyczynia się do podniesienia kwalifikacji zawodowych rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich. Działalność statutowa Ośrodka opiera się na zadaniach: informacyjno-konsultacyjnych o charakterze indywidualnym oraz masowym (spotkania informacyjne, artykuły, komunikaty i in.), oświatowych i upowszechnieniowych (szkolenia specjalistyczne, masowe formy upowszechniania, wyjazdy studyjne, pokazy, demonstracje, wdrożenia), doradczych (np. Lokalne Grupy Dyskusyjne, Gospodarstwa Demonstracyjne). Część z usług Ośrodka świadczona jest odpłatnie, w tym m.in.: działalność oświatowa i innowacyjna (np. odpłatne kursy i szkolenia), działalność doradcza komercyjna (np. biznesplany), analizy laboratoryjne, doświadczalnictwo. Na stronie internetowej WODR w Poznaniu zamieszczona jest Baza informacyjna dotycząca pomocy krajowej i unijnej, ekonomiki, technologii, środowiska i rozwoju wsi. Ośrodek przygotował dla rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich nową formę kontaktu z doradcą - Elektroniczną Platformę Świadczenia Usług (EPSU), która umożliwia zadawanie pytań drogą elektroniczną. (<http://www.wodr.poznan.pl/index.php>, 08.11.2013.).

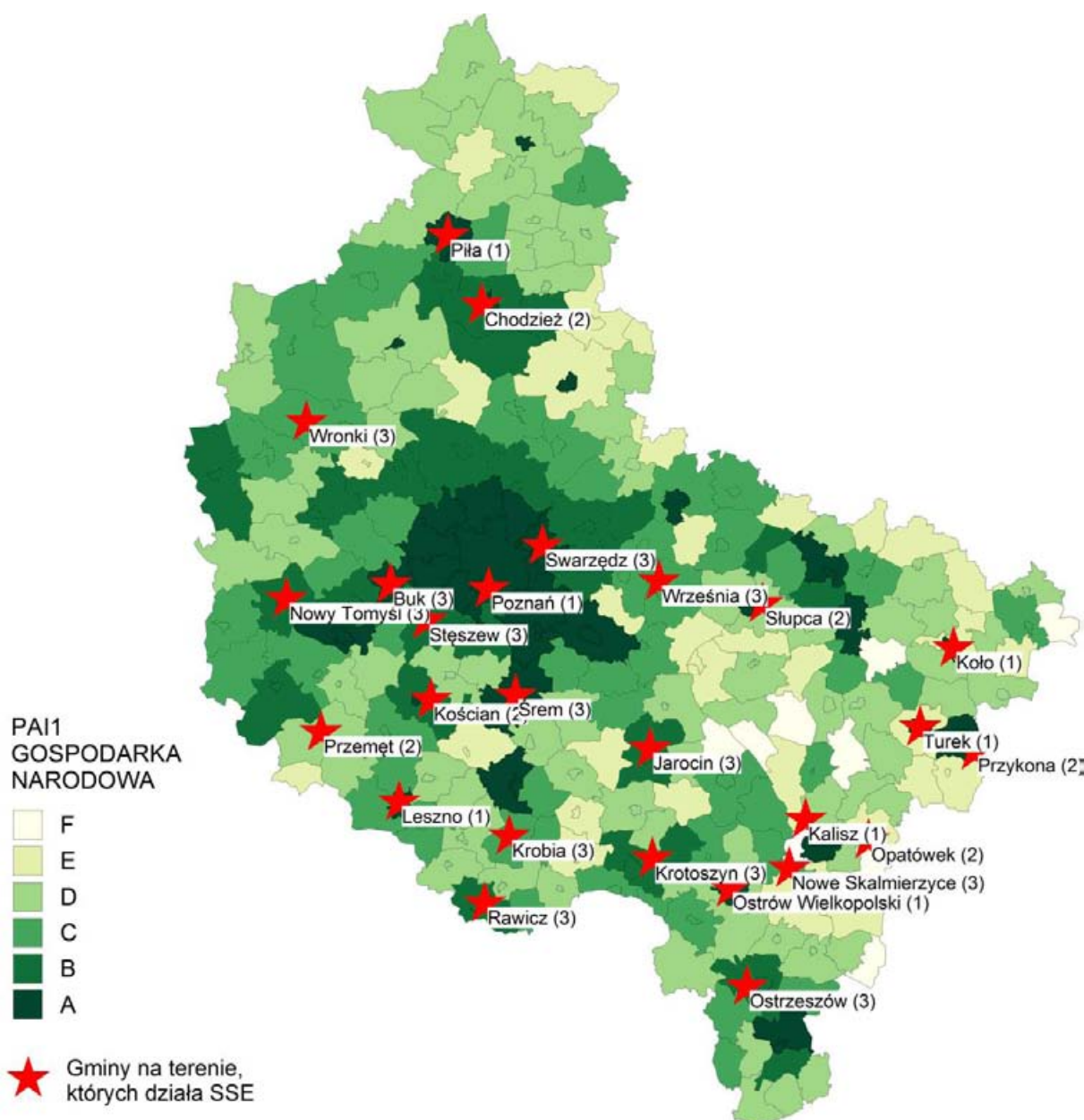
Centrum Innowacji, Rozwoju i Transferu Technologii Politechniki Poznańskiej. Oferta CIRiT obejmuje pomoc i doradztwo w zakresie korzystania z funduszy strukturalnych UE i innych zewnętrznych środków krajowych (m.in. doradztwo w zakresie możliwości aplikowania, poszukiwania partnerów do projektu, wspomaganie przygotowywania wniosków aplikacyjnych, pomoc w zarządzaniu projektem); w zakresie własności intelektualnej oraz patentów (m.in. przygotowanie dokumentacji niezbędnej do zgłoszenia ochrony wynalazku, pomoc w procesie ochrony własności intelektualnej); w zakresie wdrażania wyników badań (analiza potrzeb przedsiębiorstw w zakresie nowych technologii i innowacji, obsługa procesu

transferu technologii, pomoc w procesie wdrażania wyników badań, wycena wartości intelektualnej). Ośrodek Informacji Patentowej zapewnia dostęp do zbiorów dokumentacji patentowej (polskiej i zagranicznej) oraz publikacji Polskiego Urzędu Patentowego i innej literatury patentowej. Centrum oferuje ponadto usługi szkoleniowe, organizację misji zagranicznych, dni współpracy i konferencji tematycznych, wystaw, targów, spotkań, itp. Na stronie internetowej Centrum funkcjonuje baza zasobów Politechniki Poznańskiej, w skład, której wchodzi baza informacji o kadrze eksperckiej, o maszynach, urządzeniach i laboratoriach oraz o zakresie prowadzonych na Politechnice Poznańskiej prac naukowo-badawczych. (www.ciritt.put.poznan.pl/, 08.11.2013.).

Specjalne strefy ekonomiczne w województwie wielkopolskim - efekty funkcjonowania

Na terenie województwa wielkopolskiego funkcjonuje 5 specjalnych stref ekonomicznych: Kamiennogórska, Kostrzyńsko-Słubicka, Łódzka, Pomorska i Wałbrzyska. Do końca 2012 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 7 miast i 19 gmin - zob. rys. 5.

Rys. 6. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa wielkopolskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Pierwsze tereny strefowe powołano dopiero w 2005 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w regionie poniosły do końca 2012 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 2,6 mld zł, co stanowi 3% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły 5,7 tys. nowych miejsc pracy w regionie, co stanowi 3% wszystkich nowych miejsc pracy utworzonych w strefach (tab. 4).

Tab. 4. Efekty funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na koniec 2012 r.

Nazwa SSE i podstrefy	Powiat, gmina	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w przychodach lub zatrudnieniu)	Skumulowane nakłady inwestycyjne na koniec 2012 r. w mln zł	Liczba miejsc pracy na koniec 2012 r.
Wałbrzyska SSE/ Podstrefa Jarocin	Powiat jarociński, gmina Jarocin (3)	brak inwestorów		
Łódzka SSE/ Podstrefa Opatówek	Powiat kaliski, gmina Opatówek (2)	brak inwestorów		
Wałbrzyska SSE/ Podstrefa Krotoszyn	Powiat krotoszyński, gmina Krotoszyn (3)	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	415,16	442
Kamiennogórska SSE/ Podstrefa OSTRÓW WLKP.	Powiat ostrowski, gmina Ostrów Wielkopolski (1)	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, produkcja pozostałego sprzętu transportowego	13,81	84
Łódzka SSE/ Podstrefa Nowe Skalmierzyce	Powiat ostrowski, gmina Nowe Skalmierzyce (3)	meble	358,93	1 060
Łódzka SSE/ Podstrefa Ostrzeszów	Powiat ostrzeszowski, gmina Ostrzeszów (3)	papier i wyroby z papieru, maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane,	13,69	79
Wałbrzyska SSE/ Podstrefa Kalisz	Powiat m.Kalisz, gmina Kalisz (1)	komputery, wyroby elektroniczne i optyczne	10,25	89
Łódzka SSE/ Podstrefa Koło	Powiat kolski, gmina Koło (1)	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	101,40	306
Łódzka SSE/ Podstrefa Słupca	Powiat słupecki, gmina Słupca (2)	brak inwestorów		
Łódzka SSE/ Podstrefa Turek	Powiat turecki, gmina Turek (1)	chemikalia i wyroby chemiczne	2,18	
Łódzka SSE/ Podstrefa Przykona	Powiat turecki, gmina Przykona (2)	magazynowanie i usługi wspomagające transport	0,08	

Wałbrzyska SSE/ Podstrefa Września	Powiat wrzesiński, gmina Września (3)	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	233,17	192
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Krobia	Powiat gostyński, gmina Krobia (3)	brak inwestorów		
Wałbrzyska SSE/ Podstrefa Kościan	Powiat kościański, gmina Kościan (2)	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	266,38	151
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Nowy Tomyśl	Powiat nowotomyski, gmina Nowy Tomyśl (3)	urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego	116,93	675
Wałbrzyska SSE/ Podstrefa Rawicz	Powiat rawicki, gmina Rawicz (3)	brak inwestorów		
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Przemęt	Powiat wolsztyński, gmina Przemęt (2)	brak inwestorów		
Wałbrzyska SSE/ Podstrefa Leszno	Powiat m.Leszno, gmina Leszno (1)	brak inwestorów		
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Chodzież	Powiat chodzieski, gmina Chodzież (2)	meble	92,50	104
Pomorska SSE/ Podstrefa Piła	Powiat pilski, gmina Piła (1)	brak inwestorów		
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Buk	Powiat poznański, gmina Buk (3)	chemikalia i wyroby chemiczne	111,10	116
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Stęszew	Powiat poznański, gmina Stęszew (3)	chemikalia i wyroby chemiczne	69,83	72
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Swarzędz	Powiat poznański, gmina Swarzędz (3)	artykuły spożywcze	203,16	283
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Wronki	Powiat szamotulski, gmina Wronki (3)	urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego	43,89	263
Wałbrzyska SSE/ Podstrefa Śrem	Powiat śremski, gmina Śrem (3)	chemikalia i wyroby chemiczne	209,88	307
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Poznań	Powiat m.Poznań, gmina Poznań (1)	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy	333,83	1 527

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

Największe wartościowo inwestycje napłynęły do Nowych Skalmierzyc oraz Krotoszyna. W Nowych Skalmierzycach zainwestowały firmy: CORRECT, K.Błaszczyk i wspólnicy S, ka Komandytowa (Polska, meblarska, materace z pianki poliuretanowej), L.Correct Sp. z o.o. (Polska, meblarska), a w Krotoszynie: „MAHLE Polska” Sp. z o.o. (NIEMCY, produkcja tłoków, tulei i zaworów do silników spalinowych), DINO KROTOSZYN Sp. z o.o. (POLSKA, centrum logistyczne i produkcja pieczywa).

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa wielkopolskiego zakłada się pozyskiwanie inwestorów:

- z branży maszynowej reprezentujących zaawansowane technologie, współpracujących z instytucjami naukowymi, działających w przemyśle spożywczym oraz w branżach produkujących na potrzeby budownictwa, a także przedsiębiorców zainteresowanych transferem wiedzy innowacyjnej do przemysłu - w przypadku Kamiennogórskiej SSE,
- reprezentujących zaawansowane technologie, współpracujących z instytucjami naukowymi oraz zajmujących się gromadzeniem i przetwarzaniem danych oraz logistyką - w przypadku Kostrzyńsko-Słubickiej SSE, Łódzkiej SSE, Pomorskiej SSE oraz Wałbrzyskiej SSE,
- z branży przetwórstwa tworzyw sztucznych, metalowej i spożywczej - w przypadku Słupskiej SSE.

Gmina na 5

Studenckie Koło Naukowe Przedsiębiorczości i Analiz Regionalnych, działające przy Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej już po raz kolejny opublikowało wyniki raportu z badania jakości obsługi potencjalnych inwestorów przez urzędy gmin. Przedmiotem badań jakościowych nad atrakcyjnością inwestycyjną jest ocena stron internetowych oraz ocena kontaktu elektronicznego w wersji polsko - i anglojęzycznej z urzędami gmin. Efektem badania jest ranking Gmina na 5!, który nagradza tym tytułem jednostki samorządu terytorialnego wyróżniające się wysokim poziomem obsługi z wykorzystaniem elektronicznych narzędzi komunikacji. Badania prowadzone są metodą tajemniczego klienta (ang. *mystery client*). W tegorocznej edycji na potrzeby rankingu ocenie poddano wszystkie gminy klasy A wg rankingu PAI 2010.

W efekcie przeprowadzonej oceny tytułem "Gminy na 5!" wyróżniono 90 gmin, z czego 8 z terenu województwa wielkopolskiego (tab. 5).

Tabela 5. Gminy województwa wielkopolskiego nagrodzone tytułem Gminy na 5!

Lokata w rankingu	Gmina	Ocena witryn internetowych	Ocena korespondencji w języku polskim	Ocena korespondencji w języku angielskim	Suma
21	Rawicz (3)	6,0	11,0	9,0	26,0
22	Szamotuły (3)	10,0	5,0	11,0	26,0
29	Piła (1)	11,0	5,0	9,0	25,0
46	Krotoszyn (3)	12,0	11,0	0,0	23,0
56	Mosina (3)	12,5	9,0	0,0	21,5
69	Pobiedziska (3)	7,5	13,0	0,0	20,5
80	Czerwonak (2)	11,0	9,0	0,0	20,0
81	Rokietnica (2)	11,0	9,0	0,0	20,0

Źródło: Opracowanie własne.

Tym, co wyróżnia strony internetowe Piły, Krotoszyna, Czerwonaka, Rokietnicy, jest ich obszerna informacja o warunkach prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowani. obecność na portalach społecznościowych oraz wersje obcojęzyczne (z dominacją języka niemieckiego oraz francuskiego). W kontaktach bezpośrednich na szczególne wyróżnienie zasłużyły Pobiedziska, Rawicz, Mosina i Krotoszyn Piła. Gminy szczegółowo odpowiedziały na zadane pytania oraz zachęciły do kontaktu. Ponadto Piła, Rawicz i Szamotuły przygotowały profesjonalne odpowiedzi w języku angielskim.

5. Mocne i słabe strony województwa

Województwo wielkopolskie jest regionem o silnie zarysowanej specyfice, mającej wpływ na jego mocne i słabe strony. Jeśli dokonamy ich podziału w zależności od głównych uwarunkowań i czynników lokalizacji inwestycji, ujętych w mikroklimatach tworzących oceny potencjalnej i rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, to można je pogrupować w mocne strony (mikroklimaty o ocenach A, B lub C) oraz słabe strony (mikroklimaty o ocenach D, E lub F) - patrz tabela 6.

Tabela 6. Mocne i słabe strony województwa wielkopolskiego

Mocne strony województwa wg mikroklimatów IP SGH	Słabe strony województwa wg mikroklimatów IP SGH
Gospodarka narodowa	
Mikroklimat zasoby pracy klasa B Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa C Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa B Mikroklimat rynkowy klasa C Mikroklimat innowacyjność klasa B Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa C Rentowność majątku trwałego klasa B Rentowność przedsiębiorstw klasa C Samofinansowanie jst klasa C	Mikroklimat społeczny klasa D Mikroklimat administracja klasa D Nakłady inwestycyjne klasa D
Przemysł kapitałochłonny	
Mikroklimat zasoby pracy klasa B Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa B Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa A Mikroklimat rynkowy klasa C Mikroklimat innowacyjność klasa B Rentowność majątku trwałego klasa A Samofinansowanie jst klasa C Nakłady inwestycyjne klasa C	Mikroklimat społeczny klasa D Mikroklimat administracja klasa E Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa D
Przemysł pracochłonny	
Mikroklimat zasoby pracy klasa A Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa B Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa B Mikroklimat rynkowy klasa C Rentowność majątku trwałego klasa A Samofinansowanie jst klasa C Nakłady inwestycyjne klasa C	Mikroklimat społeczny klasa D Mikroklimat administracja klasa E Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa D
Handel	
Mikroklimat zasoby pracy klasa B	Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa D

Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa C Mikroklimat rynkowy klasa C Rentowność majątku trwałego klasa A Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa A Samofinansowanie jst klasa C Nakłady inwestycyjne klasa A	Mikroklimat społeczny klasa E Mikroklimat administracja klasa E
Turystyka	
Mikroklimat zasoby pracy klasa A Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa B Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa B Samofinansowanie jst klasa C	Mikroklimat społeczny klasa E Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa E Rentowność majątku trwałego klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa D Nakłady inwestycyjne klasa D
Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	
Mikroklimat zasoby pracy klasa B Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa B Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa A Mikroklimat rynkowy klasa C Mikroklimat innowacyjność klasa B Samofinansowanie jst klasa C	Mikroklimat społeczny klasa D Mikroklimat administracja klasa D Rentowność majątku trwałego klasa F Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa E Nakłady inwestycyjne klasa E

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań Instytutu Przedsiębiorstwa SGH.

Podsumowanie

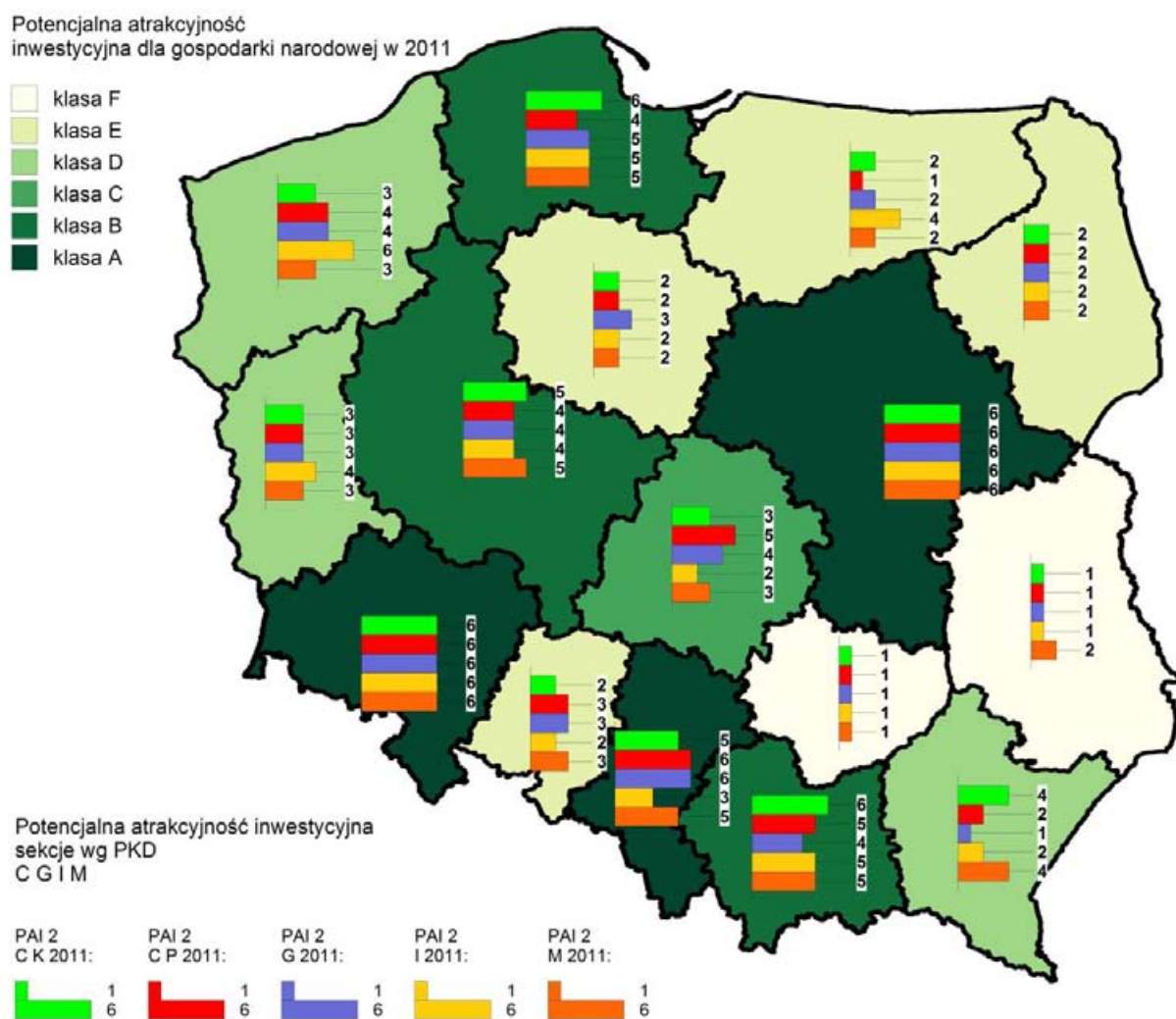
Lokomotywami rozwoju województwa wielkopolskiego są miasta na prawach powiatu: jak Poznań, Leszno, Konin, Kalisz oraz powiaty ziemskie: poznański, turecki, pilski, średzki, chodzieski, śremski, nowotomyski i grodziski, również powstałe w tym regionie specjalne strefy ekonomiczne.

W związku z konkurencyjnością średnich i dużych przedsiębiorstw województwo jest predestynowane do **tworzenia klastrów międzyregionalnych**, zwłaszcza w takich sektorach, jak: produkcja artykułów spożywczych, produkcja wyrobów tekstylnych, produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych, produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania, produkcja papieru i wyrobów z papieru, produkcja elektrycznych silników, prądnic, transformatorów, aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej, produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia, produkcja maszyn i narzędzi mechanicznych.

Może także rozwijać **inteligentne specjalizacje** na bazie konkurencyjnych dużych i średnich przedsiębiorstw **w sektorach niskiej techniki**: produkcja artykułów spożywczych, produkcja wyrobów tekstylnych, produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawianych, produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli, produkcja wyrobów ze słomą i materiałów używanych do wyplatania, produkcja papieru i wyrobów z papieru. Województwo cechuje także konkurencyjność średnich i dużych przedsiębiorstw z sektora **usług rynkowych opartych na wiedzy**, takich jak: działalność w zakresie architektury inżynierii, badania i analizy techniczne, działalność detektywistyczna i ochroniarska, a także tzw. innych usług opartych na wiedzy: edukacja.

ANEKS

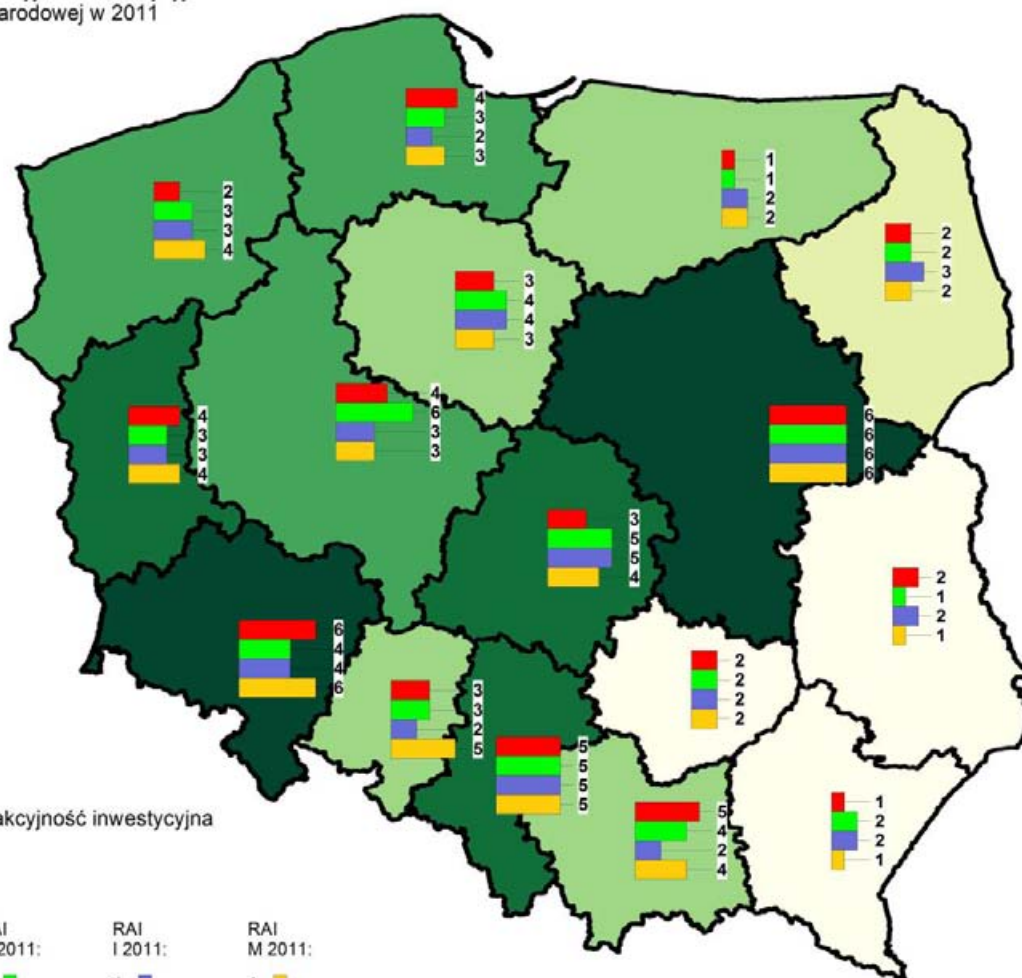
Rysunek 1. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

Rysunek 2. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna
dla gospodarki narodowej w 2011

- klasa F
- klasa E
- klasa D
- klasa C
- klasa B
- klasa A

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 1. Zbiorcze zestawienie wskaźników atrakcyjności inwestycyjnej dla województw

Województwo	DOLNOŚLĄSKIE	KUJAWSKO-POMORSKIE	LUBELSKIE	LUBUSKIE	ŁÓDZKIE	MAŁOPOLSKIE	MAZOWIECKIE	OPOLSKIE	PODKARPACKIE	PODLASKIE	POMORSKIE	ŚLĄSKIE	ŚWIĘTOKRZYSKIE	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	WIELKOPOLSKIE	ZACHODNIOPOMORSKIE
PAI1 GN	A	D	F	D	D	C	A	E	D	E	B	A	F	D	B	B
PAI2 GN	A	E	F	D	C	B	A	E	D	E	B	A	F	E	B	D
RAI GN	A	D	F	B	B	D	A	D	F	E	C	B	F	D	C	C
PAI1 C	A	D	F	D	C	C	A	D	E	F	B	A	F	E	B	B
PAI2 C KAPITAŁ	A	E	F	D	D	A	A	E	C	E	A	B	F	E	B	D
PAI2 C PRACA	A	E	F	D	B	B	A	D	E	E	C	A	F	F	C	C
RAI C	A	D	E	C	D	B	A	D	F	E	C	B	E	F	C	E
PAI1 G	A	F	F	B	E	B	A	D	D	F	A	C	F	C	C	B
PAI2 G	A	D	F	D	C	C	A	D	F	E	B	A	F	E	C	C
RAI G	C	C	F	D	B	C	A	D	E	E	D	B	E	F	A	D
PAI1 I	B	E	F	C	E	B	A	E	E	E	A	C	F	C	C	A
PAI2 I	A	E	F	C	E	B	A	E	E	E	B	D	F	C	C	A
RAI I	C	C	E	D	B	E	A	E	E	D	E	B	E	E	D	D
PAI1 M	A	E	F	D	D	C	A	D	D	E	B	A	F	D	B	B
PAI2 M	A	E	E	D	D	B	A	D	C	E	B	B	F	E	B	D
RAI M	A	D	F	C	C	C	A	B	F	E	D	B	E	E	D	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej

Tabela 2. Ocena atrakcyjności na podstawie unijnego wskaźnika potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej PAI UE w roku 2011

	Mikroklimat Kapitał Ludzki	Mikroklimat Rynkowy	Mikroklimat Innowacyjność	Wskaźnik syntetyczny
Dolnośląskie	B	D	D	D
Kujawsko-Pomorskie	B	E	F	E
Lubelskie	B	F	E	F
Lubuskie	A	F	E	E
Łódzkie	A	E	E	E
Małopolskie	C	E	E	E
Mazowieckie	A	C	B	B
Opolskie	C	F	E	F
Podkarpackie	C	F	E	F
Podlaskie	B	F	E	F
Pomorskie	B	D	D	D
Śląskie	B	D	E	D
Świętokrzyskie	A	F	F	F

Warmińsko-Mazurskie	B	F	E	F
Wielkopolskie	A	E	E	E
Zachodniopomorskie	C	E	E	E

Źródło: opracowanie własne na podstawie obliczeń H. Godlewskiej-Majkowskiej i M. Czerneckiego, wykonanych w ramach realizacji badania statutowego: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów a lokalizacja przedsiębiorstwa w gospodarce globalnej* (zespół: dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska prof. SGH – kierownik badania, dr P. Bartoszczuk, dr P. Zarębski, mgr M. Typa, mgr M. Czernecki).

Tabela 3. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna powiatów województwa wielkopolskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Powiat	PAI1_G N	PAI1_GN klasy	PAI1_C_ klasy	PAI1_G_ klasy	PAI1_I_ klasy	PAI1_M_ klasy
Poznań	0,360	A	A	A	A	A
Leszno	0,353	A	A	A	B	A
Konin	0,323	A	A	A	A	A
Powiat poznański	0,302	A	A	A	A	A
Kalisz	0,292	A	B	A	C	A
Powiat turecki	0,261	C	C	C	D	C
Powiat pilski	0,256	C	C	C	C	C
Powiat średzki	0,255	C	C	C	C	C
Powiat chodzieski	0,249	C	C	C	D	C
Powiat śremski	0,244	C	C	C	D	C
Powiat nowotomyski	0,243	C	C	C	C	D
Powiat grodziski	0,243	C	C	C	D	D

Źródło: jak do tab. 1.

Tabela 4. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa wielkopolskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Gmina	PAI1_G N	PAI1_GN klasy	PAI1_C klasy	PAI1_G klasy	PAI1_I klasy	PAI1_M klasy
Tarnowo Podgórne (2)	0,276	A	A	A	A	A
Turek (1)	0,275	A	A	A	C	A
Leszno (1)	0,274	A	A	A	B	A
Poznań (1)	0,272	A	A	A	A	A
Czarnków (1)	0,270	A	A	A	A	A
Chodzież (1)	0,269	A	A	A	B	A
Luboń (1)	0,266	A	A	A	B	A
Suchy Las (2)	0,266	A	A	A	A	A
Kościan (1)	0,265	A	A	A	D	A
Konin (1)	0,260	A	A	A	A	A
Piła (1)	0,260	A	A	A	A	A
Komorniki (2)	0,257	A	A	A	A	A
Ostrów Wielkopolski (1)	0,252	A	A	A	C	A
Wągrowiec (1)	0,252	A	A	A	B	A

Gniezno (1)	0,245	A	A	A	C	A
Dopiewo (2)	0,245	A	A	A	B	A
Kalisz (1)	0,243	A	A	A	C	A
Słupca (1)	0,240	A	A	A	C	A
Puszczykowo (1)	0,238	A	A	A	A	A
Swarzędz (3)	0,236	A	A	A	B	A
Koło (1)	0,230	A	A	A	C	A
Kleszczewo (2)	0,230	A	A	A	B	A
Przykona (2)	0,229	A	A	A	A	C
Kępno (3)	0,229	A	A	A	B	A
Złotów (1)	0,229	A	A	A	C	A
Czerwonak (2)	0,228	A	A	A	A	A
Rokietnica (2)	0,227	A	A	A	B	A
Buk (3)	0,226	A	A	B	C	A
Śrem (3)	0,226	A	A	A	B	A
Kleczew (3)	0,225	A	A	A	B	B
Kórnik (3)	0,224	A	A	A	A	A
Środa Wielkopolska (3)	0,224	A	A	A	C	A
Gostyń (3)	0,222	A	A	A	B	A
Grodzisk Wielkopolski (3)	0,219	A	A	B	B	B
Nowy Tomyśl (3)	0,216	B	B	B	B	A
Ujście (3)	0,211	B	B	C	E	A
Międzychód (3)	0,210	B	B	B	C	B
Pobiedziska (3)	0,210	B	B	B	B	A
Mosina (3)	0,210	B	B	B	B	B
Ostrzeszów (3)	0,209	B	B	B	B	B
Jarocin (3)	0,208	B	B	B	C	A
Rawicz (3)	0,208	B	B	B	D	A
Oborniki (3)	0,208	B	B	B	B	B
Wolsztyn (3)	0,207	B	B	B	C	B
Murowana Goślina (3)	0,204	B	B	B	B	B
Pniewy (3)	0,204	B	B	B	B	B
Chodzież (2)	0,203	B	B	B	B	C
Kościan (2)	0,203	B	B	B	D	B
Baranów (2)	0,203	B	B	B	C	C
Stęszew (3)	0,203	B	B	C	C	B
Margonin (3)	0,202	B	B	B	C	B
Powidz (2)	0,202	B	B	B	B	C
Krotoszyn (3)	0,201	B	B	B	C	B
Kostrzyn (3)	0,200	B	B	C	D	B
Szamotuły (3)	0,200	B	B	B	C	B
Łubowo (2)	0,200	B	C	B	C	B
Opalenica (3)	0,200	B	B	C	C	B
Budzyń (2)	0,199	B	B	C	B	B
Kazimierz Biskupi (2)	0,198	B	B	C	D	B
Wieleń (3)	0,197	C	B	C	A	D
Września (3)	0,196	C	C	C	D	B

Kaczory (2)	0,195	C	C	C	D	B
Zduny (3)	0,194	C	C	C	B	B
Władysławów (2)	0,194	C	C	B	C	D
Pakośław (2)	0,194	C	C	C	D	C
Nekla * (3)	0,194	C	C	C	C	C
Obrzycko (1)	0,193	C	C	C	D	C
Stare Miasto (2)	0,193	C	C	C	C	C
Ślesin (3)	0,192	C	C	C	B	C
Granowo (2)	0,191	C	C	C	E	B
Zaniemyśl (2)	0,191	C	C	C	D	B
Lipno (2)	0,191	C	C	C	C	C
Doruchów (2)	0,190	C	C	B	D	C
Siedlec (2)	0,190	C	C	C	D	C
Zbąszyń (3)	0,190	C	C	C	B	C
Rogoźno (3)	0,190	C	C	C	E	C
Miłosław (3)	0,189	C	C	D	B	C
Śmigiel (3)	0,189	C	C	C	D	C
Raszków (3)	0,189	C	C	C	D	C
Trzcianka (3)	0,188	C	C	C	B	B
Krobia (3)	0,186	C	C	C	E	C
Witkowo (3)	0,185	C	C	C	D	C
Rydzyna (3)	0,185	C	C	C	C	C
Sulmierzyce (1)	0,184	C	C	C	D	C
Piaski (2)	0,183	C	C	D	E	C
Odolanów (3)	0,183	C	C	C	E	C
Święciechowa (2)	0,183	C	C	D	C	C
Duszniki (2)	0,182	C	C	D	D	C
Sieraków (3)	0,182	C	C	C	B	C
Pleszew (3)	0,182	C	C	D	D	C
Kaźmierz (2)	0,182	C	C	C	D	C
Nowe Skalmierzyce (3)	0,182	C	C	D	D	C
Kłodawa (3)	0,182	C	C	C	E	D
Krzykosy (2)	0,182	C	C	C	D	D
Kuślin (2)	0,181	C	C	C	C	D
Wronki (3)	0,181	C	C	C	B	C
Czarniejewo (3)	0,181	C	C	C	C	C
Skoki (3)	0,181	C	C	C	C	C
Perzów (2)	0,181	C	C	D	D	C
Rakoniewice (3)	0,181	C	C	D	D	C
Gniezno (2)	0,181	C	C	D	D	C
Łobżenica (3)	0,181	C	C	C	D	D
Kiszkowo (2)	0,180	C	C	C	E	D
Gołuchów (2)	0,180	C	C	D	D	C
Kobyła Góra (2)	0,180	C	C	D	C	C
Pępowo (2)	0,180	C	D	D	D	C
Stawiszyn (3)	0,180	C	C	D	D	D
Trzemeszno (3)	0,179	C	C	D	D	D

Ostrowite (2)	0,179	C	C	C	D	D
Nowe Miasto nad Wartą (2)	0,179	C	D	D	E	C

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2013).